

Vannviktig viktig!

En vannviktig viktig start for den videre vannbruken i Namdalen skjedde for få uker siden. For de fleste fløt hendelsen forbi som en stille elv og den fikk heller ingen oppmerksomhet fra våre lokale medier. Hendelsen var kun annonsert i lokalavisene og der ble mange fremmede ord ble brukt. Vannord som vannområde, vannregion, vannregionmyndighet og vannforekomster har ennå ikke innhold for de fleste av oss. Og det at ordene er skapt som direkte følge av et EU – direktiv gjør at mange av gammel vane vil mene at saken ikke holder vann. Ikke rart at mange Namdalinger raskt stupte videre til annet innhold i avisa. Jeg skal nå bevege meg ut på dypt vann, og kanskje ta meg vann over hodet, i et forsøk på vise at det som ligger bak de fremmede vannordene over er vannviktig viktig! For alle!

Ja for alle!

Vann er avgjørende for det gode liv i Namdalen, men også helt avgjørende for mye av verdiskapingen. Omfattende verdiskaping i kraftproduksjon, reiseliv, fiske, lakseoppdrett og landbruk bygger alle på denne naturgaven. Produserer du oppdrettslaks i Flatanger, vasker nyfødte babyer på sykehuset i Namsos, planlegger et minikraftverk på Høylandet eller selger fiskekort i Namsen har du et bevist forhold til vannet som ressurs. I rekreasjonssammenheng, om vi pilker småsei, padler kajakk eller koker kaffe på "svartkjelen", bryr vi oss om vannet.

EUs idè og mål

Ideen bak EUs vanndirektiv er at alt vann – eller alle *vannforekomster* som det nå skal hete - skal overlates i minst like god forfatning til våre barn som da vi fikk hånd om det. Det være seg fjellvann, bekker, elver, grunnvann, fjorder eller kystvann. Ideen er glimrende og her til lands er idèen spikret i en egen forskrift – *vannforskriften* – hvor idèen er formulert som *helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene*.

For størstedelen av Namdalen startet altså dette helhetlige og viktige arbeidet for få uker siden og målet er at planene skal slutføres i løpet av 2014.

Fullt og helt – ikke stykkevis og delt

Arbeidet med utarbeidelse av miljømål, planer og tiltak skal være helhetlig, det krever samarbeide som må organiseres. Noen praktiske grep er allerede gjort. Landet er delt inn i 16 regioner, såkalte *vannregioner*. Namdalen tilhører vannregion Trøndelag, der Sør-Trøndelag fylkeskommune er utnevnt til *vannregionmyndighet*. Derfor var det de som nylig inviterte til oppstartsmøter for tre vannområder i Namdalen. Vannområde Namsen omfatter hele Namsenvassdraget, fra fjellviddene i Børgefjell til utløpet i Namsos. De to andre vannområdene er Ytre Namsen og Ytre Namdal.

Vann er kilden til alt liv ..., men også viktig for det gode liv!

Vannforekomstene skal først detaljert beskrives – såkalt karakteriseres – ved hjelp av både biologiske, kjemiske og fysiske metoder. Det er altså ikke bare utslipp av forurensende kjemikalier som vektlegges. Også aktuelle biologiske påvirkninger skal med. Aktuelle eksempler for oss er ørekyte i Namsenvassdraget, kongekrabbe på vei langs kysten, rømt oppdrettslaks eller laksedreperen *Gyrodactylus salaris*. Vandringshindre for fisk eller kunstige endringer i vannføring er eksempler på det vi kan kalle fysiske forhold som skal med. Til sammen gir metodene en helhetlig karakterisering av vannforekomstene. Disse tingene sammen med dine, mine og andres innspill skal brukes for å lage forpliktende miljømål – for å bidra til å sikre det gode liv og verdiskapingen i Namdalen!

Laks og vannmiljø

Den fantastiske villaksen gir verdiskaping langs fjord og vassdrag i tillegg til eventyrlige opplevelser av direkte betydning for mange Namdalingers gode liv. Dens oppvekst i ferskvann, vandringer i havet og retur til sin "barndoms" elv kan indikere tilstanden til vannforekomstene den lever i. Den er blant annet følsom overfor forurensing, unaturlige mye lakselus, og flere type fysiske inngrep i vassdragene. Høye tetthet av yngel, ungfisk og gytelaks kan derfor seg selv indikere at det står bra til med vannforekomstene. Lave tettheter kan indikere det motsatte. Dette gjør at villaksen også blir beskrevet som et miljøbarometer. Villaksen bidrar altså til å vise effekter av vår *helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene*.

Lakseoppdrett er en lønnsom og livskraftig næring i Namdalen. Her er både tettheten av oppdrettslaks og driftsmarginene blant de høyeste i landet. Suksessen skyldes ikke bare flinke folk, men også gode egnede vannforekomster. Gode oppdrettslokaliteter med gunstige havstrømmer og tilgang til friskt vann til settefisker er viktige, men sårbare ressurser. Trygge farleder for kystnær skipstrafikk, sikker lagring av olje og kjemikalier og en troverdig beredskap ved akutt forurensing er eksempler som både miljø og oppdrettslaks vil nyte godt av.

Komplisert?

Nei egentlig ikke. Som vannbruker må du bare fortelle om dine interesser. Det være seg næringsvirksomhet, badevann, drikkevann, fiske og friluftsliv, energiproduksjon eller flomsikring. Stopp opp neste gang du oppdager en annonse om et vannområde i lokalpressa, da kan du bidra til å sikre ditt gode liv i Namdalen.